

Forlegenhed, skulde det i Gjennemførelsen af den Beslutning, som her blev taget, ikke være istand til at overbevise Europa om Rigtigheden af den tagne Beslutning, skulde der møde Protester fra nogen europæisk Stormagts Side, der har medunderskrevet Londonerprotokollen, ja, da vilde det være en Uleilighed, — jeg nægter det ikke, om dog ikke saa stor en Uleilighed, at den kunde komme i Betragtning ved en Sag af saa stor Betydning; — det vilde være en Uleilighed for Stormagterne atter at samles (Patter.); det vilde være en Uleilighed at høre Alt, hvad der har bevæget sig paa den danske Rigsdag, at høre fremsat de Grunde, de Betænkkeligheder, der have været ved at opgive Kongelovens Arvesølge; men, naar Ministeriet oplyste om, at det var den conservative Anskuelse, der havde gjort sig gjældende, at det var Frygten for at affjære bestaaende Vaand, at det var Frygten for at blive, naar Mandstammen uddøde, i høieste Grad afhængig af en enkelt Stormagt, der havde virket; da var det dog muligt, at Sagen vilde stille sig anderledes for dem, som, efter min Mening, ikke tilfulde kjende den, fordi den neppe for dem tilstrækkelig er oplyst. Men, skulde det vise sig, at deres Tanker vare klart og bestemt udtalte i det kongelige Budskab, at der ingen Mulighed var for at komme tilbage fra den der anviste Ordning, og at de eensstemmig opfordrede til at gaae et Skridt videre, end vi nu ville gaae, ved at ophæve den cognatistiske Arvesølge: da veed Ministeriet meget godt, at det kan berolige Stormagterne; thi, efter alle Udtalelser her maa det være klart, at den danske Rigsdag, naar det bliver oplyst for den, at der er en Nødvendighed tilstede, vil vide at underordne sig. Jeg føler derfor mindre Ansvar ved at give min Stemme mod Ophævelsen af Kongelovens Arvesølge, fordi jeg har den Tillid til Ministeriet, at det vil søge at gennemføre den tagne Beslutning, og den Tro, at Rigsdagen, naar Nødvendigheden er synbar, ikke vil staae længer imod.

B. Christensen: Jeg skal visselig ikke følge den sidste ærede Taler i alle hans Ytringer. Imidlertid kan jeg dog ikke nægte, at jeg ikke deler med ham den Tro, at det skulde være enten meget gjorligt eller meget nyttigt

at søge at faae Underhandlinger med Stormagterne gjenoptagne, at faae Congresser bragte istand, eller at vente, indtil der indløb Protester. Det maatte da kun være, hvis det, der forelaae os, var saa aldeles uantageligt, at vi maatte ansee det for Bligt at vove os ud i den, vistnok for et lille Land altid betænkelige og ofte farlige, Stilling at være Gjenstand for Underhandlinger og tildeels Afgjørelse af Stormagterne. I et Stykke er jeg imidlertid enig med den sidste Taler, nemlig deri, at det foreliggende Forslag ikke egner sig til Antagelse (Hør.). Det er efter min Overbevisning ikke det Svar, den danske Rigsdag bør give paa det kongelige Budskab, ialtsald ikke uden at det bliver forandret i Overensstemmelse med de tilfamme stillede Endringsforslag (Hør.), og forsaavidt Hans Majestæts Regjering derefter maatte finde at kunne antage dette. Rigtignok har den ærede Landsthingsmand fra København, der nylig havde Ordet, ytret, at han for sin Deel vilde endog stemme derfor, nu naturligviis under Forudsætning af, at det Endringsforslag, han anbefalede, fandt Forsamlingens Bisfald, men da han i selv samme Mandedræt tilføiede, at det Hovedforslag, der fortrinlig, — og forstod jeg ham ret — saa godt som udelukkende burde bisfaldes, var Forslaget under Nr. 4, saa forekommer det mig, at det vilde være en parlamentarisk Modsigelse (Hør! Hysen), om han desuagtet maatte ville stemme for det nu foreliggende. Gjorde Mange dette, da vilde det jo let blive Tilfældet, at det, der var hans Hovedopgave, nemlig at faae Hovedforslaget Nr. 4 antaget, vilde blive en reen Umulighed, fordi da Nr. 4 slet ikke vilde komme under Afstemning. Hvad Sagen selv angaaer, da er det jo vistnok ganske naturligt, at Meningerne om den have været og maae have været meget bevægede og meget delte. Jeg nægter imidlertid ikke, at det forekommer mig, at man i de fleste Udtalelser og i den hele Maade, hvorpaa denne Sag er bleven behandlet her, noget har overvurderet dens Betydning, at man noget har miskjendt, at saa vigtig en eensartet og velberegnet Arvesølge end kan være som Middelet for en Stats Sammenhold, saa er det dog ingenlunde et overordnet, ingenlunde det